

دانشکده طب سنتی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی شهید بهشتی

رساله

جهت دریافت درجه دکتراي تخصصی Ph.D. داروسازی سنتی

عنوان

اثر کاربرد سنتی بادرنجبویه (*Melissa officinalis* L.)

بر تپش قلب خوش خیم بیماران مراجعه کننده به بیمارستان شهید مصطفی خمینی

اساتید راهنما

دکتر سلیمان افشاری پور

دکتر محسن ناصری

اساتید مشاور

دکتر فرامرز فلاحي

دکتر احمدعلی نوربالا

دکتر محمود مصدق

نگارش

دکتر فاطمه علیجانیها

چکیده فارسی

عنوان: اثر کاربرد سنتی بادرنجبویه (*Melissa officinalis* L.) بر تپش قلب خوش خیم بیماران مراجعه‌کننده به بیمارستان شهید مصطفی خمینی.

تپش قلب شکایت شایعی است که اغلب خوش خیم می‌باشد ولی نگرانی زیادی در بیماران ایجاد کرده و درمان قطعی آن مشکل است. داروهای گیاهی معرفی شده در طب سنتی می‌توانند جایگزین یا مکملی برای داروهای رایج در بسیاری از بیماری‌ها باشند. این مطالعه به منظور ارزیابی کارایی و ایمنی بادرنجبویه (*Melissa officinalis* L.) در درمان تپش قلب خوش خیم انجام گردید؛ زیرا بادرنجبویه در طب سنتی ایران، در درمان بعضی از انواع تپش قلب‌ها موثر دانسته شده است. مطالعه به صورت کارآزمایی بالینی دوسویه کور شاهد دار بود و داوطلبان واجد شرایط به طور تصادفی در دو گروه جهت دریافت داروی گیاهی یا دارونما تقسیم شدند. شرکت‌کنندگان در مطالعه، پزشکان و محققان از گروه‌بندی بی‌اطلاع بودند. پیامدهای اولیه و ثانویه توسط بیمار گزارش می‌شدند. اندازه‌گیری پیامدهای اولیه شامل میانگین دفعات تپش قلب در هفته حاصل از یادداشت‌های روزانه بیمار و میانگین شدت تپش تعیین شده با VAS بودند. پیامدهای ثانویه شامل وضعیت سلامت روان و زیرمجموعه‌های آن بود که با پرسشنامه GHQ-28 ارزیابی گردیدند. از ۷۱ بیماروارد شده به مطالعه، ۵۵ نفر مطالعه را به اتمام رساندند. نتایج نشان داد که درمان ۱۴ روزه با عصاره آبی لیوفیلیزه شده بادرنجبویه به فرم کپسول، دفعات تپش قلب را به طور معنی دار و به میزان ۳۶/۸٪ نسبت به گروه دارونما و همچنین تعداد بیماران دارای اضطراب را به میزان ۴۲/۸٪ کاهش داده است (به ترتیب $P=0.0001$ و $P=0.004$). همچنین هیچ عارضه جانبی عمده‌ای مشاهده نگردید. بنابراین عصاره آبی و لیوفیلیزه شده بادرنجبویه می‌تواند برای دستیابی به دارویی مؤثر و ایمن برای تپش قلب خوش خیم در نظر گرفته شود.

واژگان کلیدی: تپش قلب، بادرنجبویه (*Melissa officinalis* L.)، عصاره آبی، طب سنتی ایران

Abstract

Title: Traditionally use of *Melissa officinalis* L. for benign palpitation of patients referring to Shahid Mostafa Khomeini Hospital.

Heart palpitation is a common complaint that is often benign and associated with a marked distress that makes the condition difficult to treat. Herbal medicines introduced by Iranian traditional medicine, provide an complementary to conventional drugs for treating various kinds of diseases. This study was done as a double blind randomized placebo-controlled clinical trial to evaluate the efficacy and safety of the dried extract of *M. officinalis* L. on adults suffering from benign palpitations. Where as, *M. officinalis* has been propposed by Iranian Traditional Medicine as a good remedy for some kind of palpitations.

Eligible volunteers were randomly assigned as outpatients to a fourteen day treatment with lyophilized aqueous extract of *M. officinalis* leaves (or placebo). Participants in the tests, physicians and researchers were blind to group assignments. Both primary and secondary outcomes were patient-reported. Primary outcomes were obtained from two measures: mean frequency of palpitation episodes per week, derived from patients' diaries, and mean intensity of palpitation estimated through Visual Analogue Scale (VAS) in a self-report questionnaire. Some psychiatric symptoms were evaluated as secondary outcomes by General Health Questionnaire-28 (GHQ-28), before and after intervention.

Fifty-five out of seventy-one volunteers completed the trial. Results showed that 14-days of treatment with lyophilized aqueous extract of *M. officinalis* leaves (filled in capsules) significantly reduced frequency of palpitation episodes by 36.8% in comparison to the placebo and significantly reduced the number of anxious patients by 42.8% ($P = 0.0001$, $P=0.004$ resp.). Also, *M. Melissa officinalis* extract showed no indication of any serious side effects. So, lyophilized aqueous extract of *Melissa officinalis* leaves may be a proper and safe herbal drug for the treatment of benign palpitations.

Keywords: Palpitations; *Melissa officinalis* L.; aqueous extract; Lemon balm; Iranian Traditional Medicine (ITM)